

СПРЕЧАВАЊЕ ТРГОВИНЕ ДЕЦОМ

Информативни материјал за заштиту
деце од трговине људима намењен ученицима
основних школа од 6. до 9. разреда

Финансирано
од стране Европске уније
и Савета Европе

EUROPEAN UNION

COUNCIL OF EUROPE

CONSEIL DE L'EUROPE

Имплементирано
од стране Савета Европе

МИНИСТЕРСТВО ЗА ОДРАЗОВАЊЕ И НАУКА - REPUBLIC OF SERBIA
MINISTERUL ÎNȘĂȘĂRII ȘI ȘTIINȘII - ROMANIA
MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE - BUREAU FOR DEVELOPMENT OF EDUCATION

Програмска канцеларија Савета Европе у Скопљу
Пословни центар „Соравија“
Филип Втори Македонски 3
1000 Скопље
Тел: +389 2 3 100 333

Веб страна: <http://horizontal-facility-eu.coe.int>
Е -пошта: horizontal.facility@coe.int
[Facebook@jp.horizontal.facility](https://www.facebook.com/jp.horizontal.facility)
[Twitter@CoE_EU_HF](https://twitter.com/CoE_EU_HF)

Дозвољена је репродукција извода (до 500 речи), осим за комерцијалне сврхе, под условом да је очуван интегритет текста, да се одломак не користи изван контекста, да не даје непотпуне информације нити на неки други начин доводи читаоца на погрешне закључке о његовој природи, обиму или садржају текста. Извор текста је увек обавезно навести на следећи начин “© Савет Европе, 2021”. Све друге захтеве за репродукцију/превод дела и целог текста, треба упутити на Директорат за комуникације, Савет Европе (Ф-67075 Стразбур Цедекс или на publishing@coe.int).

© Савет Европе, новембар 2021. Сва права задржана. Лиценцирано Европској унији под условима.

Овај производ је припремљен уз финансијску подршку Европске уније и Савета Европе. Ставови изражени у њему не представљају нужно званичне ставове Европске уније или Савета Европе.

Да ли сте икада чули о трговини децом?

Неки од вас су можда чули, али не знате шта то значи, а неки и нису чули.

Трговина децом је кривично дело.

Морате разумети значење ових речи како бисте заштитили себе да не постанете жртва и да не бисте доживели **озбиљно злостављање и злоупотребу.**

ПРИЧА О АНИ ЋЕ ВАМ ПОМОЋИ ДА РАЗУМЕТЕ ШТА ПРЕДСТАВЉА ТРГОВИНА ДЕЦОМ:

Живим у великом граду; ја сам ученица 6. разреда. Одличан сам ђак и многи волим да читам. Једног дана, пре него што сам кренула у школу, одлучила сам да одем у библиотеку да вратим позајмљену књигу и узмем нову. Кад сам изашла из куће, видела сам паркирани такси, као да некога чека. Док сам пролазила поред возила, таксиста је отворио прозор и питао ме куда идем. Одговорила сам да ћу прво у библиотеку, па у школу. Таксиста је рекао да се путник којег је чекао није појавио, па ми је рекао да ће ме без новца одвести у библиотеку, како не бих закаснила у школу.

Ушла сам у такси, али сам убрзо приметила да не иде у библиотеку, па сам га замолила да стане, али ми је рекао да прво мора нешто да заврши, а затим ће ме одвести назад.

Он је дошао по мене, на силу ме извукао из таксија и угурао ме у свој ауто, где је било још двоје деце, дечака и девојчицу, старији од мене.

Плакала сам и молила га да ме пусти, а друго двоје деце су ћутали. Нисмо смели да разговарамо између себе.

Након што смо напустили град, зауставио се поред једног аутомобила на уском путу. Из аутомобила је изашао један човек. Таксиста је закључао такси и почео да разговара са човеком.

Након дугог путовања, стигли смо на једно неуредно место. Извео нас је из аута и предао још двојици мушкараца, са којима смо наставили ходање уским шумским путем. Био је мрак и морали смо ћутати. Нисам знала где смо ни куда идемо, нисам смела да питам и било ми је хладно. Прошли смо кроз један уски пролаз.

На другој страни су нас чекали неки људи са два аутомобила. Изашла су два човека, један је одвео мене, а други је узео друге двоје деце. Човек у колима ми је рекао, на језику који сам једва разумела, да ће ме одвести до своје куће и да ћу живети са њим, са његовом женом и његовим дететом. Рекла сам му да не желим да идем, да желим да идем кући, али он ме није послушао.

Стигли смо у стан. Жена ми је дала да једем хлеб и чај и показала ми је где ћу спавати. Била је то мала просторија у којој су се чували различите ствари. Није било грејања, а био је мрак. Била сам јако уморна и једва сам могла да заспим, али онда је жена дошла да ме пробуди. Говорила је брзо и једва сам могла да разумем шта ми говори. Рекла ми је да морам да радим све по кући, плус да морам да бринем о детету. Рекла сам јој: „Не знам како да радим те задатке, и не знам како да се бринем о деци“. Она ми је рекла: „Научићеш“. Она и њен муж су отишли на посао, ја сам опрала судове, очистила, пресвукла се и нахранила дете. Врата су била закључана и нисам смела да изађем.

Они су се касно враћали кући и донели храну само за дете, а ја јела остатке од претходног дана. И тако је било сваки дан. Био сам уплашена, али нисам знала колико ће ово трајати, јер ми је речено да ћу се једног дана вратити кући. Не знам колико је времена прошло, један или два месеца, и кад год сам их питала када ће ме вратити кући, почели би да ме вређају, а ако је дете заплакало, тукли би ме.

Једног дана дете је имало температуру, а ја нисам знала шта да радим. Нисам могла никога да позovem, ја нисам имала телефон, у стану није било телефона, а дете је било јако болесно. Стала сам се на врата и почела да ударам и вичем надајући се да ће ме неко чути. На срећу, чула ме једна жена и питала ме шта није у реду. Рекла сам јој да нешто није у реду са дететом, а она ме је питала ко сам. Иако нисам знала ко је та жена, рекла сам јој да нисам одавде и да ме ти људи држе закључану. Рекла сам јој одакле сам, и дала сам јој телефонски број своје мајке. Жена ми је рекла да детету ставим мокар пешкир на чело и отишла.

Жена је позвала моју мајку и рекла јој где сам. Сутрадан су дошла два полицајца, насилно отворили врата, затекли ме у стану и одвели у полицијску станицу, где ме је чекао отац. Плакала сам, много сам плакала, а плакао је и мој отац, нисам могла говорити. У пратњи полиције, отац и ја смо отишли кући. Требало ми је доста времена да схватим да сам спашена. Још увек сам уплашена; не верујем више никоме, чак ни људима које познајем.

ЗАШТО ЈЕ АНА ПОСТАЛА ЖРТВА ТРГОВИНЕ ДЕЦОМ?

- Није знала ништа о трговини децом.
- Није била свесна ризика трговине децом.
- Поверовала је странцу и прихватила његову наклоност.
- Прихватила је услугу коју није тражила.
- Није размишљала зашто би је таксиста возио без новца.

БУДИТЕ ОПРЕЗНИ

Трговац људима може затражити помоћ као начин да намами потенцијалну жртву. Можда ће од вас тражити да му покажете пут или да му помогнете у нечему. Одрасли не треба да траже помоћ од деце, већ треба да траже помоћ од других одраслих! Трговци људима покушавају да задобију поверење деце. Они могу преварити, присилити или наговорити децу да напусте кућу и пођу са њима. Трговина децом може укључивати неколико људи који регрутују, превозе и експлоатишу децу у истој земљи или преко границе.

ШТА ПРЕДСТАВЉА ТРГОВИНА ДЕЦОМ?

Трговина децом представља регрутовање деце, премештање деце са једног места на друго, из једне државе у другу, чување или заробљавање деце са циљем различитих форми искоришћавања.

КАКО ДЕЦА МОГУ ПОСТАТИ ЖРТВЕ ТРГОВИНЕ ЉУДИМА?

- Могу бити преварена на друштвеним мрежама, када упознају некога на Интернету (упознавање, размена приватних фотографија које се могу користити за уцену-изнуду).
- Могу бити преварена кроз атрактивне огласе у медијима.
- Могу бити киднапована/украдена од стране њихових породица.

НАЧИНИ НА КОЈА СЕ ДЕЦА ЕКСПЛОАТИШУ ИЛИ ЗЛОСТАВЉАЈУ:

- Сексуална експлоатација,
- Порнографија,
- Домаћа послуга,
- Просјачење,
- Рад на улици (прање ветробрана, продаја ситница),
- Рад на њивама, у фабрикама,

- Улични криминал,
- Присилни брак,
- Незаконито усвајање,
- Одузимање органа.

КО МОЖЕ БИТИ ТРГОВАЦ ЉУДИМА?

Децу може преварити и њиме трговати позната и непозната одрасла особа из заједнице, странац, али и пријатељ, блиски члан породице, а понекад чак и најближи члан породице.

КАКО СЕ ОСЕЋАЈУ ДЕЦА КОЈА СУ ЖРТВЕ:

- Пате од занемаривања или физичког и психичког злостављања,
- Третирају их као робове од којих се може профитирати,
- Осећају се изоловано и усамљено,
- Њихова права су повређена,
- Они су лошег здравља или су болесни,
- Њихови животи су у опасности.

КАКО СЕ МОЖЕТЕ ЗАШТИТИТИ?

- Будите опрезни када разговарате са щудима који се чудно понашају или постављају необичне захтеве према вама - било да су странци или некога кога већ познајете.
- Будите опрезни када вам неко понуди услугу коју нисте тражили, а посебно када вам се чини да је услуга или поклон превише добар да би био истинит.
- Будите опрезни када одрасла особа затражи помоћ од детета - одрасли треба да траже помоћ од других одраслих људи!

- Интернет је дивно место, али је и место где се људи могу претварати да су неко други. Пажљиво пратите позиве за пријатељство са људима које не познајете. Увек прво разговарајте са неким коме верујете о сумњивим позивима за пријатељство или позивима и понудама које добијате на Интернету и које су превише добре да би биле истините.
- Разговарајте са својим родитељима, баком и дедом, браћом и сестрама, старатељима, учитељима и пријатељима - поделите са њима своја размишљања, страхове и наде.
- Брините о својим пријатељима на исти начин на који се ваши пријатељи брину о вама - а ви обратите пажњу на то шта им се дешава и понудите подршку ако приметите да нешто није у реду.
- Верујте у своја осећања и емоције - ако осећате да нешто није у реду, чак и ако не разумете сасвим шта није у реду - вероватно сте у праву ("О - о" осећај).

ИСТА ПРАВИЛА СЕ ПРИМЕЊУЈУ И ЗА [ОНЛАЈН СВЕТ!](#)

Друштвене мреже, платформе и канали нуде богат и занимљив садржај. Али они такође могу послужити као средство за врбовање жртава.

- Пазите шта објављујете о себи у јавности - какве слике, садржаје ...
- Чак и ако прихватите онлајн комуникацију са особом коју никада нисте упознали, увек имајте на уму да се иза тог профила може крити било ко.
- Ако вамваш нови онлајн пријатељ затражи да му пошаљете своје слике или податке о томе где живите, где идете у школу или где проводите време - одмах то реците родитељима, бакама и дедама, старатељима, наставницима или својим блиским пријатељима.
- РЕЦИТЕ СВОЈИМ родитељима, бакама и декама, старатељима, наставницима или барем својим блиским пријатељима ако познаник из онлајн света предложи или покуша да вас упозна уживо.
- НИКАДА не прихватајте позив да САМИ упознате некога кога не познајете добро или га уопште не познајете. Тако нешто може бити опасно чак и за одрасле, а посебно за децу.

САДА ЗНАТЕ ВИШЕ О ТРГОВИНИ ЉУДИМА:

- Неће вас лако преварити.
- Знате да у вашој земљи постоје закони који строго забрањују трговину људима.
- Знате да полиција, социјалне службе, правосуђе и друге институције и организације у вашој земљи раде на сузбијању трговине људима.
- Чак и ако се нађете у ланцу трговине људима, знаћете да то НИЈЕ ваша грешка.
- Упамтите - свака особа млађа од 18 година увек се сматра жртвом, чак и ако је приморана или преварена да да „пристанак“ за било који вид експлоатације.

Програмска канцеларија Савета Европе у Скопљу
Пословни центар „Соравија“
Филип Втори Македонски 3
1000 Скопље
Тел: +389 2 3 100 333

Веб страна: <http://horizontal-facility-eu.coe.int>
Е -пошта: horizontal.facility@coe.int
[Facebook@jp.horizontal.facility](https://www.facebook.com/jp.horizontal.facility)
[Twitter@CoE_EU_HF](https://twitter.com/CoE_EU_HF)

Финансирано
од стране Европске уније
и Савета Европе

Имплементирано
од стране Савета Европе

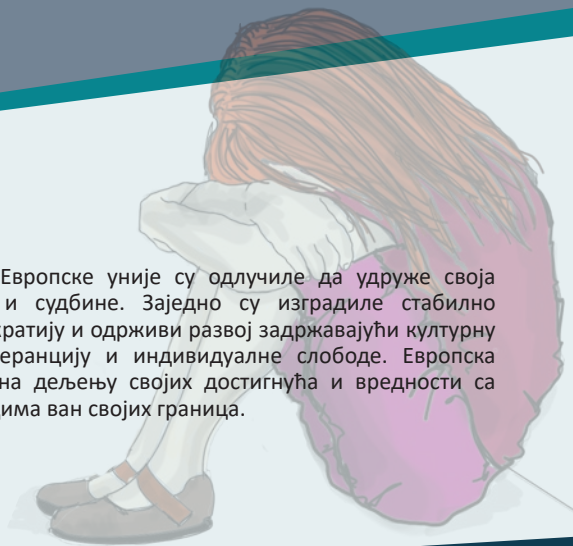

Савет Европе је водећа организација за људска права на континенту. Обухвата 47 држава, укључујући све чланице Европске уније. Све државе чланице Савета Европе потписале су Европску конвенцију о људским правима, споразум чији је циљ заштита људских права, демократије и владавине права. Европски суд за људска права надгледа примену Конвенције у државама чланицама.

www.coe.int

Земље чланице Европске уније су одлучиле да удруже своја знања, ресурсе и судбине. Заједно су изградиле стабилно окружење, демократију и одрживи развој задржавајући културну разноликост, толеранцију и индивидуалне слободе. Европска унија је посвећена дељењу својих достигнућа и вредности са земљама и народима ван својих граница.

www.europa.eu

Овај производ је припремљен уз финансијску подршку Европске уније и Савета Европе.
Ставови изражени у њему не представљају нужно званичне ставове Европске уније или Савета Европе.